

**UCHWAŁA Nr V/41/11
Rady Gminy Włocławek
z dnia 27 maja 2011 roku**

w sprawie: *przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2011-2016*

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337 oraz z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1111), Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010r., Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40 poz.230, Nr 106, poz. 675, z 2011 Nr 21 poz.113) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 Nr 206, poz.1589, z 2010 Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842)

Uchwała, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2011 – 2016 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Włocławek oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włocławku

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§4. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń oraz zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Włocławek.

**PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Włocławek**

Tomasz Karkosik

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ustawa ta nakłada na jednostki samorządu terytorialnego uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przyjęcie przez Radę Gminy Włocławek wymienionego Programu przyczyni się do prowadzenia spójnych działań w zakresie przemocy w rodzinie oraz zmniejszy skalę zjawiska przemocy wśród mieszkańców Gminy Włocławek a także podniesie poziom świadomości społecznej w tym zakresie.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Włocławek

Tomasz Karkosik

Załącznik
do Uchwały Nr V/41/11
Rady Gminy Włocławek
z dnia 27 maja 2011 roku

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
DLA GMINY WŁOCŁAWEK NA LATA
2011 – 2016

Włocławek 2011

PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela”
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1231 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).
6. 6. Strategia rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Włocławek w latach 2008 - 2015

WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtuje ona osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Kluczową rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje jej poszczególnych członków, oparte na miłości i poszanowaniu. Współczesny świat przyczynia się do dezorganizacji rodziny, a wówczas nie jest ona w stanie prawidłowo wypełniać swojej roli. Nieustannie dokonujące się przemiany w Polsce, prócz pozytywnych skutków, powodują także nasilanie się wielu negatywnych zjawisk, m.in. takich jak bezrobocie, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niedostosowanie społeczne. Sytuacje te wpływają na dezorganizację rodziny czego skutkiem może być przemoc domowa. Bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, w większości sytuacji bagatelizowano ją, jakby nie postrzegając tego zjawiska jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Zaburzenia, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, okaleczeń fizycznych prowadzących w niektórych przypadkach do trwałych uszczerbków a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Przemoc w rodzinie często zwana przemocą domową może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, jest to zachowanie negatywne o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach rodzinnych istnieje od zawsze, to mówi się o niej mało, jakby nie była poważnym zaburzeniem i zagrożeniem rodziny, które często prowadzi do tragicznych skutków. Jest to zjawisko wynikające z działania człowieka, dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym, jest to działanie intencjonalne - zmierzające do osiągnięcia jakiegoś celu. Z reguły zaangażowane są w nią trzy podmioty: ofiara przemocy - osoba doznająca przemocy w rodzinie, sprawca przemocy - osoba stosująca przemoc, świadek przemocy - osoba, która w sposób bezpośredni lub pośredni uczestniczy w sytuacji występowania przemocy.

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc „jako celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub deprivację”. Inna definicja, której treść brzmi: „przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody” również wskazuje na intencjonalne działania członka rodziny, które w konsekwencji powoduje cierpienie i naraża ofiarę na utratę zdrowia.

Rozróżnić możemy dwie przykładowe typologie form przemocy:

- Przemoc gorąca - naładowaną złością, gniewem, agresją, furją. Towarzyszą jej różne formy ekspresji tj. krzyki, wyzwiska, rękoczyn, impulsywne zachowania, gwałtowne zadawanie bólu. U jej podstaw leży szczególny rodzaj furii, narastającej w człowieku od wewnątrz, który czasem domaga się ujścia z nieodpartą siłą. Ta gorąca przemoc jest najłatwiej zauważalna. Zwykle pojawia się nagle i stosunkowo szybko znika.
- Przemoc chłodna - to taka, która wyłania się z działań podejmowanych z pewną premedytacją. Bardzo często te działania mają pozytywne cele może to być czyjeś dobro, postrzeganie pewnych reguł, realizowanie jakiejś filozofii, ideologii, wiary.

Wyodrębnia się różne rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczna – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu;
- Przemoc psychiczna – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie kobiecie że jest do niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że nikt jej nie chce, że bez sprawcy sobie nie poradzi. W tę formę przemocy wpisuje się również przemoc polegająca na osaczaniu – np. ciągłe chodzenie za kimś, dzwonienie do niego w celu wyrządzenia mu krzywdy lub zastraszenia oraz przemoc w wymiarze społecznym – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych;
- Przemoc seksualna – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy;
- Przemoc finansowa (ekonomiczna) – np. utrzymanie kobiety w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu;
- Zaniedbanie – jest to specyficzna forma przemocy polegająca na niezapewnieniu lub uniemożliwieniu zaspokojenia potrzeb danej osoby, odebranie osobom w rodzinie prawa do opieki, troski, a przede wszystkim miłości. Zaniedbanie może przejawiać się w sferze fizycznej(brak opieki, w tym lekarskiej, brak odzieży), psychicznej(obojętność, nie okazywanie pozytywnych uczuć, lekceważenie emocjonalne) i w formie izolacji od rodziny i środowiska.

Nadrzędnym i długofalowym celem polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowania postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia a także do prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, ponadto nakazuje opracowanie i

realizację programów ochrony osób doświadczających przemocy oraz korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc (Dz. U. z 2005r. nr 180, poz. 1493).

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Realizacja niniejszego programu ma na celu kompleksowa pomoc osobom i rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.

I. DIAGNOZA

Gminę Włocławek zamieszkuje 6 933 osób (stan na 31.12.2010r.). W Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowane są 693 osoby jako bezrobotne, w tym 376 kobiety (stan na 31.12.2010r.). W gminie Włocławek znajduje się 4 szkoły podstawowe oraz dwie szkoły gimnazjalne, w których uczy się 632 uczniów, w tym 216 uczniów gimnazjum.

Z informacji Izby Wytrzeźwień we Włocławku wynika, że w roku 2010 przebywało 156 osób do wytrzeźwienia.

Z informacji Komendy Policji we Włocławku w roku 2010 wynika, że przeprowadzonych zostało 59 interwencji domowych. Założono 17 Niebieskich kart, skierowano do Sądu 10 wniosków o leczenie.

- Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we Włocławku wynika, że w 8 rodzinach występuje przemoc a 26 osób doświadcza przemocy domowej.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić zjawisko przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, w szkole; nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na terenie jej występowania. W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych gminy – uwzględniając przemoc w oparciu o posiadane informacje.

- W Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 693 osób z czego jedynie 118 osób pobiera zasiłek dla bezrobotnych (dane na dzień 31.XII.2010)

- Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Włocławku wynika, iż w roku 2010 przeprowadzono 7 rozmów z osobami uzależnionymi, w niektórych przypadkach Policja skierowała do Sądu wnioski o leczenie

II CELE PROGRAMU I REALIZACJA

Program skierowany jest do ogółu mieszkańców Gminy Włocławek w tym szczególnie do tych którzy są uwikłani w przemoc jako : ofiara, sprawca przemoc lub świadek przemoc

Cel Główny Programu

Zmniejszenie skali zjawiska przemoc w rodzinie wśród mieszkańców gminy Włocławek

Zrealizowanie celu głównego możliwe będzie dzięki osiągnięciu celów szczegółowych

1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemoc w rodzinie

- upowszechnienie tematyki związanej ze zjawiskiem przemoc poprzez ulotki, plakaty, broszury zamieszczanie artykułów w prasie lokalnej i Internecie

- edukacja dzieci i młodzieży w tym zakresie w placówkach szkolnych

2. Zapewnienie pomocy osobom i rodzinom w których występuje przemoc

- stosowanie procedury „Niebieska Karta”, zawiadomienie prokuratury i/lub policji o stwierdzonych przypadkach przemoc w rodzinie

- udzielanie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą w formie pracy socjalnej oraz świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

- zabezpieczanie wsparcia dla osób doznających przemoc w ramach interwencji oraz gdy tego potrzebują np. znalezienie bezpiecznego schroniska

- odbywanie wizyt monitorujących sytuację w miejscu zamieszkania rodziny z problemem przemoc przez osoby z różnych instytucji zaangażowanych w pomaganie

3. Budowanie Lokalnego Systemu przeciwdziałania przemoc

- działalność zespołu interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemoc rodzinie

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym

- gromadzenie danych i sporządzenie sprawozdawczości z zakresu działań dot. przemoc

4. Pogłębianie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracowników z instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia
- uczestnictwo w szkoleniach o tej tematyce
  - organizowanie wspólnych spotkań pracowników z różnych instytucji, organizacji w celu wymiany informacji, doświadczeń, doskonalenia współpracy

III ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada

1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie
2. Promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy
3. Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie
4. Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy

IV. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
5. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
7. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
8. Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.
9. Wzmocnienie się systemu kontroli społecznej nad przypadkami przemocy.
10. Upowszechnienie informacji na temat dostępnego w sytuacji przemocy wsparcia i miejsc gdzie mogą zgłaszać się osoby dotknięte problemem.
11. Zwiększenie oferty pomocowej dla ofiar przemocy i jej sprawców – zwiększy się dostęp do pomocy w postaci interwencji, jak i do długofalowego wsparcia.
12. Zwiększenie ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

V ZASOBY GMINY WŁOCŁAWEK W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

W Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi zatrudnieni są pedagodzy szkolni, którzy realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy. Ponadto na terenie gminy znajdują się instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie lub pełniące funkcję wspierającą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komenda Policji
- Gminna Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych
- Zakłady Opieki Zdrowotnej
- Placówki oświatowo – wychowawcze
- Parafie

VI MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację (liczba niebieskich kart, ilość interwencji udzielonych porad, konsultacje w Punktach)

VII REALIZATORZY PROGRAMU

Odpowiedzialnym za koordynację zadań związanych z realizacją Programu jest Kierownik GOPS we Włocławku, który współpracuje i realizuje zadania z lokalnymi instytucjami i organizacjami

VIII FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Włocławek dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Włocławek

Tomasz Karkosik